

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جغرافیا

«درسنامه»

دانش آموزان دوره ی دبیرستان، پیش دانشگاهی

و داوطلبان ورود به دانشگاه

(رشته ی ادبیات و علوم انسانی)

www.ketab.ir

مؤلفان:

فاطمه ملکان - بهروز یحیی - محمدرضا سرمیدیان

سرشناسه	ملکان، فاطمه، ۱۳۳۵-
عنوان و نام پدیدآور	جغرافیا «درسنامه» (دانش آموزان دوره‌ی دبیرستان، پیش دانشگاهی و داوطلبان ورود به دانشگاه- رشته‌ی ادبیات و علوم انسانی)
مشخصات نشر	تهران: مؤسسه‌ی خدمات علمی آموزشی رزمندگان اسلام، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۱۶۰ ص. ۲۹×۲۲ س. م.
شابک	978-600-312-061-7
وضعیت فهرست‌نویسی	فبای مختصر
شماره کتابشناسی ملی	۳۵۴۱۵۱۶

جغرافیا

«درسنامه»

(دانش آموزان دوره‌ی دبیرستان، پیش دانشگاهی و داوطلبان ورود به دانشگاه (رشته‌ی ادبیات و علوم انسانی))

مؤلفان:	فاطمه ملکان - بهروز یحیی - محمدرضا سیرمدیان
ناشر:	مؤسسه‌ی خدمات علمی و آموزشی رزمندگان اسلام
نظارت بر محتوا، آماده‌سازی و تولید:	معاونت انتشارات مؤسسه‌ی خدمات علمی و آموزشی رزمندگان اسلام
حروفچینی و صفحه‌آرایی:	زهره ورزیده‌کارفرد - سمیه عسگری
نوبت چاپ:	اول (۹۳)
شمارگان:	۱۰۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۱۲-۰۶۱-۷
قیمت:	ISBN: 978-600-312-061-7 ۱۰۸۰۰۰ ریال

مرکز پخش (۱): تهران، خیابان انقلاب اسلامی، روبه‌روی سینما بهمن، ابتدای خیابان شهید منیری جاوید، پلاک ۷۸.

فروشگاه رزمندگان اسلام تلفن: ۶۶۴۶۸۰۵۸

مرکز پخش (۲): تهران، خیابان انقلاب اسلامی، خیابان بهار جنوبی، پلاک ۴، مؤسسه‌ی علمی و آموزشی رزمندگان اسلام

تلفن: ۸۸۸۲۵۷۵۲

مرکز پخش (۳): شعب مؤسسه‌ی علمی آموزشی رزمندگان اسلام در سراسر کشور

نشانی: تهران، صندوق پستی ۱۳۸-۱۵۶۱۵

سایت اینترنتی: WWW.Razmandegan.org.ir

* کلیه حقوق مادی این اثر برای مؤسسه‌ی رزمندگان محفوظ و هر گونه اقتباس، تلفیص و تکثیر بدون ذکر مأخذ و

کسب مجوز ممنوع است و پیگرد قانونی دارد

فهرست

جغرافیا (۱)

فصل اول:

درس اول: جغرافیا، علمی برای زندگی ۸

فصل دوم:

درس دوم: نگاهی به جغرافیای طبیعی ایران ۱۱

درس سوم: نگاهی به جغرافیای انسانی ۱۳

فصل سوم:

درس چهارم: بیابان‌ها ۲۰

درس پنجم: انسان و بیابان ۲۰

فصل چهارم:

درس ششم: اهمیت و نقش جنگل‌ها ۲۴

درس هفتم: پراکندگی و انواع جنگل‌ها و مراتع در ایران ۲۵

فصل پنجم:

درس هشتم: آلودگی هوا ۲۸

درس نهم: آلودگی دریاها و رودها ۲۹

فصل ششم:

درس دهم: مخاطرات طبیعی ۳۲

درس یازدهم: انسان و مخاطرات طبیعی ۳۳

فصل هفتم:

درس دوازدهم: گردشگری چیست؟ گردشگر کیست؟ ۳۹

درس سیزدهم: ایرانگردی ۴۰

فصل هشتم:

درس چهاردهم: پراکندگی و رشد جمعیت ۴۴

درس پانزدهم: جمعیت و مهاجرت، جمعیت و منابع طبیعی ۴۶

فصل نهم:

درس شانزدهم: آب‌ها ۵۱

درس هجدهم: بهره‌برداری از منابع آب ۵۱

فصل دهم:

درس هجدهم: جغرافیا، جغرافی‌دانان و توسعه‌ی پایدار ۵۵

جغرافیا (۲)

فصل اول:

درس اول: تصور شما از یک ناحیه چیست؟ ۶۲

درس دوم: نواحی انسان چگونه پدید می‌آیند؟ ۶۲

فصل دوم:

درس سوم: ویژگی‌های جغرافیایی سواحل ۶۹

درس چهارم: انسان و سواحل ۶۹

فصل سوم:

درس پنجم: با کوهستان آشنا شویم ۷۳

درس ششم: انسان و کوهستان ۷۵

فصل چهارم:

درس هفتم: فرسایش بیابان‌ها در نواحی گرم و خشک ۸۰

درس هشتم: تنوع زیستی در نواحی گرم و خشک ۸۲

فصل پنجم:

درس نهم: ویژگی‌های طبیعی نواحی قطبی ۸۸

درس دهم: انسان در نواحی قطبی ۹۰

فصل ششم:

درس یازدهم: سکونت‌گاه‌های شهری و روستایی چگونه پدید

می‌آیند؟ ۹۴

درس دوازدهم: پراکندگی و نقش شهرها ۹۶

درس سیزدهم: رشد سریع شهرنشینی چه مشکلاتی به‌وجود

می‌آورد؟ ۹۷

فصل هفتم:

درس چهاردهم: واحدهای سیاسی و مرزها ۱۰۴

درس پانزدهم: قدرت ملی و تحولات سیاسی بیست سال اخیر

..... ۱۰۵

فصل هشتم:

درس شانزدهم: کشاورزی، صنعت و تجارت ۱۱۰

جغرافیا (پیش‌دانشگاهی)

فصل اول:

درس اول: ماهیت و قلمرو دانش جغرافیا ۱۱۶

فصل دوم:

درس دوم: راه و روش‌های پژوهش‌های جغرافیایی ۱۲۳

فصل سوم:

درس سوم: نقشه و فرآیند تهیه‌ی آن ۱۲۶

درس چهارم: نمایش شکل زمین ۱۲۷

فصل چهارم:

درس پنجم: کاربرد رایانه در جغرافیا ۱۳۵

درس ششم: سنجش از دور ۱۳۶

درس هفتم: سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی ۱۳۷

فصل پنجم:

درس هشتم: مدل‌های جغرافیایی ۱۴۴

فصل ششم:

درس نهم: نقش جغرافیا در مدیریت محیط ۱۵۰

تمدن و فرهنگ بشر حاصل تلاش سخت‌کوشانی است که با تلاش و عزم استوار خود بر علوم مختلف غنا بخشیده‌اند و باعث تکامل آن شده‌اند. به یقین آینده‌ی موفقیت‌آمیز ایران اسلامی در گرو شکوفایی استعداد‌های جوانان عزیز کشور است. در راستای تحقق این هدف، بر آن شدیم تا به یاری خداوند منان و انتخاب بهترین مؤلفان و صاحب‌نظران کتاب‌های درسی و نوآوری در ارائه‌ی هر چه بهتر مطالب علمی، شما را در جهت ارتقای بنیه‌ی علمی یاری رسانیم.

بر کسی پوشیده نیست که مؤسسه‌ی علمی رزمندگان با قریب ربع قرن سابقه در زمینه‌ی انتشار کتب کمک‌آموزشی از پیشگامان فعالیت در این عرصه است و این تلاش به پشتوانه‌ی استقبال دانش‌آموزان و تأثیر بسیار مثبت در موفقیت علمی این عزیزان بوده است.

با توجه به تغییرات اساسی در محتوای کنکورهای سراسری و ضرورت فراگیری مفاهیم درسی و نیاز دانش‌آموزان به کسب مهارت‌های لازم جهت موفقیت در کنکور سراسری، ارائه‌ی کتاب‌های درسنامه شامل خلاصه‌ی درس و توضیح و تفهیم مطالب کتاب و تمرین و شرح مباحث درسی در راستای ارتقای سطح علمی دانش‌آموزان اجتناب‌ناپذیر است. امید است این نوع از کتب که با عنوان «درسنامه» مکمل کتب درسی است بتواند در خدمت به آینده‌سازان ایران اسلامی مؤثر قرار گیرد.

مؤسسه‌ی علمی و آموزشی رزمندگان اسلام

پیشگفتار مؤلفان

دانش‌آموز عزیز، داوطلب گرامی:

برای موفقیت در کنکور سراسری که در سال‌های اخیر به ماراتنی سخت برای شما دانش‌پژوهان خواهان تحصیلات عالی تبدیل گردیده است، ضرورت استفاده از کتاب‌های کمک‌درسی مناسب و مفید بر کسی پوشیده نیست. و از طرفی نیاز شما عزیزان برای سنجش دانسته‌های خود، مؤسسه‌ی رزمندگان را بر آن داشته است که اقدام به چاپ کتاب آزمون‌های جامع نماید. کتاب حاضر شامل کتاب جغرافیای ۱ و ۲ و جغرافیای دوره‌ی پیش دانشگاهی می‌باشد که سعی شده تمام مطالب کلیدی و نکات مهمی که در کنکور می‌آید آورده شده و با توجه به مطالب، نمونه سؤال‌های تألیفی و سراسری سنوات گذشته طبق سرفصل کتاب‌های درسی ارائه گردیده است. یکی از ویژگی‌های این کتاب پراکندگی متناسب سؤال‌ها از تمامی درس‌ها بدون تکراری بودن سؤال‌ها است. با توجه به این که در این کتاب بالای ۱۵۰۰ سؤال جغرافیا طراحی شده، به نظر می‌رسد که اولاً بخش عمده‌ای از مطالب مهم کتاب آورده شده است و دوم این که این کتاب دارای پاسخنامه‌ی تشریحی بوده که دانش‌آموزان می‌توانند در پایان هر آزمون به آن مراجعه کرده و اشکالات خود را برطرف کنند.

استفاده از آزمون‌های این کتاب، پس از پایان مطالعه‌ی کتاب‌های درسی جغرافیا می‌تواند نقش مهمی در سنجش و یادگیری شما عزیزان داشته باشد. در پایان وظیفه می‌دانیم از همکاران واحد علمی مؤسسه‌ی رزمندگان کمال تشکر را داشته باشیم که زمینه‌ی چاپ این کتاب را فراهم نمودند.